

0	2	4	6	8	10	15	20	30	40	45	50	55	60	70	80	85	90	92	94	96	97	98	100

UUTISET

”Leader on poikinnut lukuisia hienoja yrityksiä”

”Moni hyvä hanke olisi jäänyt aloittamatta.” Näin kiteytetään maa- ja metsätalousministeriössä sekä elykeskuksessa yhteisö-rahoitus Leaderin merkitystä Suomessa.

.....

Aktivointi, paikallisuus, helpous, matala kynnyks, pienuus ja koko maan asuttuna pitämisen ihanne ovat sanoja, jotka toistuvat, kun liki 20 vuotta Suomessa käynnissä olleita Leader-hankkeita arvioidaan.

”Näillä hankkeilla haetaan eteenpäin menemisen henkeä. Jaettavaa ei ole paljon, mutta pienistä aluista on poikinnut lukemattomia hienoja yrityksiä. Ja mikä tärkeintä, toimijat itse ovat olleet tyytyväisiä, sanoo maatalousneuvos **Taina Vesanto** maa- ja metsätalousministeriöstä.

Samanlaista tyytyväisyyttä tunnetaan neljännen ohjelma-

kauden alussa Pohjois-Karjalan elykeskuksen maaseutu- ja energiayksikössä.

”Moni hyvä hanke olisi jäänyt aloittamatta, jollei tätä rahoitusmuotoa olisi ollut”, kiteyttää yksikön päällikkö **Pekka Tahvanainen**.

”Olen kritisoinut hankkeita liiallisesta vanhan säilyttämisestä, mutta kun juuri kävin Höljäkän kunnostetussa nuorisoseuran talossa, en voinut kuin kunnioittaa talkoolaisia”, Tahvanainen sanoo ja vertaa Leaderia nykyajan nuoriso- ja maamiesseuroihin.

Samaa mieltä yhteyshenkilö **Tuomo Hämäläinen**, jonka

mukaan tärkeä onnistumisen edellytys on ilmapiirin myönteisyys ja ihmisten välisen yhteishengen kasvu.

Suomi on mallioppilas

Leader ei sinällään toimi kylillä, mutta mahdollistaa toimintaa, vaikkapa sen, että kunnostetuihin tiloihin saadaan kansalaisopiston ryhmiä.

”Leaderin suosio osoittaa, että kylissä vielä on ihmisiä ja toimijoita. Suuntaus on entistä enemmän pienyrityäjyyden alkuun tukemisessa”, Tahvanainen painottaa.

Ministeriössä kehitään Pohjois-Pohjanmaata erityisen aktiiviseksi Leader-rahoituksen käyttäjäksi, mutta Pohjois-Karjalan elykeskuksessa ollaan oman maakunnan Leader-ryhmiin tyytyväisiä.

”Viime kaudelta rahoja ei jäänyt käyttämättä täällä lainkaan. Kokonaisuudessa Suomi tunnetaan Euroopassa malliop-

pilaana. Leader on onnistunut hallinnoinnissa hyvin. Kunnat ovat niukoista ajoista huolimatta hanakasti varanneet rahoitusosuuksia juuri Leader-hankkeille”, Tahvanainen kertoo.

Kunnissa on nähty, että pienellä sijoituksella saadaan 80 prosenttia ulkopuolista rahaa.

Rohkeutta ja huimuutta

Joensuun seudun pitkäaikainen Leader-ryhmän toiminnanjohtaja **Antero Lehikoinen** korostaa kahta asiaa: hyvissä hankkeissa on paljon ihmisiä mukana ja niihin liittyy rohkeus ja huimapäisyys.

”Iso merkitys on silläkin, että Leader-hankkeet ovat kouluttaneet yksistään Pohjois-Karjalassa 3 000 ihmistä nykyaikaiseen hankemaailmaan. Paperityöt on vain opiskeltava, jotta voi elää mukana hankkeiden aikakaudella”, Lehikoinen kiteyttää.

LIISA YLI-KETOLA

MIKÄ LEADER?

Tukirahasto paikalliseen aktivointiin

Alun perin Leader oli Euroopan yhteisön aloiteohjelma.

Termi tulee ranskasta ”Liason Entre Actions de Developpement l’Economie Rurale”. Suomennettuna se on ”yhdyssiteet maaseudun talouden kehittämiseen tähtäävien toimien välillä”.

Suomi on ollut yksi Euroopan aktiivisimmista Leader-varojen käyttäjistä.

Rahastosta voidaan tukea yritysten perustamista, kehittämistä ja investointeja, kylien harrastusmahdollisuuksia ja kansainvälistä toimintaa **EU-ohjelmakaudelle** 2014–2020 tehtiin Suomessa 54 hakemusta Leader-ryhmiksi.

Päätyneellä kaudella toimi 56 Leader-ryhmää.

Ryhmät eli alueelliset yhdistykset tekevät omat kehittämisohjelmansa, auttavat hakijoita byrokratiassa ja valitsevat hankkeet.

Maa- ja metsätalousministeriö on varannut 300 miljoonaa euroa ohjelmakaudelle 2014–2020. Lisäksi tarvitaan kuntien rahaa ja toimijoiden omaa rahaa.

Ryhmiin voi kuulua asukas, yhteisö, julkinen toimija ja yritys. **2,5 miljoonan** suomalaisen arvioidaan olleen tai olevan mukana Leader-toiminnassa. Lähteet: Maa- ja metsätalousministeriö, Leadersuomi.fi, Maaseutu.fi

LEADER SUOMESSA

Mitä saatu aikaan 2007–2013?

Vuoden 2013 loppuun mennessä Leaderin kautta on syntynyt 1 400 uutta työpaikkaa.

Säilytettyjä työpaikkoja 2 500.

Hanketuen keskiarvo 38 000 euroa.

Yritystuen keskiarvo 11 000 euroa.

Hankkeiden aikana tehty noin 1 300 henkilötyövuotta.

Mikroyrityksiä perustettu 280.

Aloitaville 960 yritykselle tukea.

Matkailuinvestointeja tuettu 110 kappaletta.

Uusia palveluja syntynyt 8 200.

Toimia rahoitettu yhteensä lähes 7 700 kappaletta.

Tiedotus- ja aktivointitilaisuuksissa 93 000 osallistujaa. Lähde: MMM

Leader-rahoituksen turvin rakennettiin Möhkön kylään harkkohytti ja opiskeltiin talonpoikainen menetelmä pelkistää järvimalmista taottavaa rautaa. **Matti Laakso (vas.)**, **Jorma Lemmetyinen** ja **Urpo Parviainen** tunteja kestäneen raudan synnytyksen huippuhetkellä: hehkuvan rautamötkän tiivistystaonnassa viime sunnuntaina.

patoimintaa, molemmat ovat pysyviä parannuksia.”

Kymmenen vuotta sitten raudansulatusnäytöksiä pidettiin kesässä yli kymmenen kertaa, nykyisin on enää yksi ruukkipäivä vuodessa.

”Se on niin iso ponnistus, että kerran kesässä riittää”, Vartiainen perustelee.

Ilomantsissa kunta maksaa

korotettua hanke aikaista lainaa, mikä helpottaa tekijöitä.

”Ilomantsi on kuntana hyvin oivaltanut Leader-hankkeiden käytön ja niiden merkityksen asukkaille.”

”Möhkö on saanut paljon myönteistä julkisuutta, ja kaikki talot ovat edelleen asuttuja”, Vartiainen iloitsee.

LIISA YLI-KETOLA

Päätökset EU:n huippuviroista siirtyvät elokuun loppuun

Päätökset EU:n huippuviroista lykätään elokuun loppuun. EU-maiden johtajat eivät päässeet keskiviikkona sopimukseen nimityksistä.

Pääministeri **Alexander Stubb**in (kok.) mukaan nimityksiä lykättiin, koska niistä halutaan sopia yhtenä pakettina. Myöhään illalla päättyneissä neuvotteluissa oli alun perin tarkoituksena löytää nimi ainakin EU:n ulkoministerin tehtävään.

Pestiin on kaavailtu Italian ulkoministeriä, keskusta-vasemmistoa edustavaa **Federica Mogherinia**, mutta monet Keski- ja Itä-Euroopan maat vastustavat häntä. Syynä on Italian nihkeä suhtautuminen Venäjä-pakotteisiin. Mogherinia on myös arvosteltu liian kokemattomaksi.

”Aika vahvoja puheenvuoroja pidettiin muun muassa Italian ulkoministerin puolesta, eikä kukaan ainakaan tuolla salissa häntä vastustanut”, Stubb sanoi kokouksen jälkeen.

Stubbin mukaan näyttää selvältä, että EU:n ulkoministeri tulee olemaan sosialisti.

Katainen vielä esillä?

Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan nimen pyörittely on Stubbin mukaan jäsenmaille

POLITIIKASTA LYHYESTI

Torvalds biopoltto-ainemietinnön raporttoijaksi

Europarlamentaarikko **Nils Torvalds** (RKP) on valittu biopolttoainemietinnön, niin sanotun ILUC-mietinnön, raporttoijaksi. Mietintö luo raamit biopolttoaineiden kehitykseen tulevaisuudessa.

”Mietintö on äärimmäisen tärkeä Suomelle, joka on edelläkävijä kehittyneiden biopolttoaineiden kehittämisessä, mutta myös teknisesti hyvin haastava”, Torvalds summaa.

Medvedev: Pakotteet eivät auta Ukrainaa

Venäjän pääministerin **Dmitri Medvedevin** mukaan länsimaiden uudet pakotteet Venäjää vastaan ovat ”pahoja”. Medvedevin mukaan pakotteet nostattavat vain amerikkalais-vastaista tunnelmaa Venäjällä

TALOUDESTA LYHYESTI

Telia Sonera antoi tulosvaroituksen

Ruotsalaisen teleoperaattorin Telia Soneran tulos on heikentynyt. Yhtiön tulos ennen veroja putosi huhti–kesäkuussa yhdeksän prosenttia 540 miljoonaan euroon. Myös liikevaihto laski. Toimitusjohtaja **Johan Denndelin**in mukaan liikevaihtoa heikensi laitemyyntiin lasku.

Osavuosituoksensa yhteydessä TeliaSonera antoi myös tulosvaroituksen.

Liettua euroomaaksi

Euroopan parlamentin tiedotteen mukaan se kannattaa euron käyttöönottamista Liettuaassa

hyvin vaikeaa myös suljettujen ovien takana. Monet tehtävään povatut nimet ovat virkaa tekeviä pääministerejä.

”Jos joku asettuu ehdolle, ja sitten ei valita, psykologisesti se näyttää erittäin huonolta kotimaassa.”

Pääministeriydestä luopuneen **Jyrki Kataisen** (kok.) nimi oli käytäväkeskusteluissa esillä, vaikka viime aikoina häntä ei ole juuri nimispekulaatioissa mainittu. Stubbin mukaan Kataisen valintaa huippuvirkaan ei edelleenkään voi sulkea pois.

EU-maat kokoontuvat uuteen huippukokoukseen todennäköisesti 30. elokuuta. Sitä ennen kaikkien jäsenmaiden tulisi nimittää komissaariehdokkaansa.

Venäjä-pakotteet laajenevat

EU-johtajat päättivät myös laajentaa venäläisiin yrityksiin ja ihmisiin kohdistuvia sanktioita.

Jäsenmaiden on määrä listata kuun loppuun mennessä yritykset ja ihmiset, joita uudet sanktiot koskevat.

EU-johtajat pyytävät EU:n investointipankkia pidättäytymään lainan antamisesta Venäjälle. Lisäksi EU:n rahoitus Venäjän julkisiin projekteihin aiotaan jäädyttää.

MT-STT

LIISA YLI-KETOLA

Möhkössä onnistuttiin elävöittämään ruukkimuseo

ILOMANTSI (MT)

Yli kymmenen vuotta on kulunut siitä, kun Ilomantsin itäisimmässä kylässä Möhkössä alettiin Leader-tuen turvin kehittää paikkakunnan ylpeyttä, omaa ruukkimuseota.

”Tavoitteeksi otettiin pysyvän ohjelmalpalvelun rakentaminen, ja nythän tätä on voitu seurata, miten ruukkipäivä on vakiin-

tunut vuosittainen matkailutapahtuma täällä. Sadat ihmiset tulevat seuraamaan talonpoikaista raudanvalmistusmenetelmää”, iloitsee ensimmäisten hankkeiden vetäjä, harkkohytin palkeista nytkin tavoitettu **Jorma Lemmetyinen**.

Paikallisen sepän **Urpo Parviaisen** ideasta museon läheisellä kentällä rakennettiin

Leader-hankerahoituksella harkkohytti vuodelta 1794 säilyneiden ohjeiden mukaan.

Aktiiviset kyläläiset opettelivat keräämään järven pohjasta järvimalmista ja pelkistämään siitä taottavaksi kelpaavaa rautaa.

”Kyllä Leader-rahoista on ollut hyötyä. Möhköä koskettavia, yhteensä useitten satojentuhan-

sien eurojen hankkeita on ollut useita: teatteritoiminta saatiin niillä alkuun, kun oli palkattuna tuottajia. Toisekseen raudansulatuksessakin hankevetäjä sai palkkaa”, kertoo museonjohtaja **Ulla Vartiainen**, joka on kirjoittanut useita hankehakemuksia.

”Viimeisimmäksi olemme kunnostaneet museon puutarhan ja kehittäneet museokaup-

Paavo Väyrynen pyrkii ulkoministeriksi

Veteraanipoliitikko haluaa uudistaa EU:n kehityspolitiikkaa

STRASBOURG (MT) Europarlamentaarikko **Paavo Väyrynen** (kesk.) haluaa ulkoministeriksi Suomen seuraavaan hallitukseen.

”Intohimoni on aina ollut vaikuttaminen ja haluan työskennellä siellä missä voin vaikuttaa eniten”, EU-parlamentissa työtään aloittava Väyrynen sanoi keskiviikkona Strasbourgissa.

Keskustan veteraanipoliitikko ilmoitti jo ennen eurovaaleja olevansa ehdolla ensi kevään eduskuntavaaleissa.

Jos Väyrynen ei pääse ministeriksi, hän aikoo jatkaa meppinä EU:n kehityspolitiikan uudistamista.

”Se on ollut täällä laiminlyöty politiikan ala. EU:n kehitys-

politiikkaa pitää uudistaa, jotta se vähentää tehokkaasti köyhyyttä ja edistää kestävää kehitystä.”

Maatalous avain köyhyden vähentämiseen Väyrynen sanoo olevansa tyytyväinen paikkaansa kehitysyhteistyövaliokunnan varapuheenjohtajana.

Mepeillä on nyt enemmän valtaa kuin hänen ollessa edellisen kerran meppinä vuonna 2007.

”Vastustin EU-parlamentin vallan kasvattamista, mutta nyt kun tilanne on tämä, niin pitää yrittää vaikuttaa asioihin sisältä käsin.”

Väyrysen mukaan tärkeä virs-

Paavo Väyrynen oli ensimmäisen kerran meppinä 1995–2007. Sen jälkeen hän siirtyi ulkomaankauppa- ja kehitysministeriksi.

NIKLAS HOLMBERG

YK:ssa hyväksytään uudet maailmanlaajuiset kehityspolitiikan tavoitteet.

”EU:lla pitää suurimpana maksajana olla enemmän sananvaltaa kehityspolitiikassa. On myös tärkeää, että EU:lla ja Yhdysvalloilla on yhteinen näkemys.”

Maataloudella ja maaseudun kehittämisellä on Väyrysen mielestä ratkaiseva rooli köyhyyden vähentämisessä ja liiallisen kaupungistumisen hillitsemisessä.

Hän aikoo myös selvittää miten EU voisi tehokkaasti tukea AgriCord-järjestöä, joka edistää maataloustuottajien järjestäytymistä kehitysmaissa.

”EU on kopio Yhdysvalloista”

Keskustameppi jatkaa EU:n liittovaltiokehityksen arvoste-

”Liittovaltiokehitystä on ajettu jo 1950-luvulta alkaen. EU on kopio Yhdysvaltojen järjestelmästä sillä erolla, että komissioilla on enemmän valtaa kuin USA:n hallituksella”, Väyrynen sanoo.

Federalistina eli liittovaltiokehityksen kannattajana hän pitää myös EU-komission uutta puheenjohtajaa **Jean-Claude Junckeria**.

”Varmasti hän on ihan pätevä, mutta järjestelmä tuottaa sen, että komission puheenjohtajan täytyy olla federalisti”, Väyrynen sanoo.

Hän ei paljasta, äänestikö parlamentissa Junckerin nimityksen puolesta.

Liberalien europarlamentti-ryhmä oli virallisesti Junckerin valinnan takana, mutta vaali pidettiin suljettuna lippupääsenä.

NIKLAS HOLMBERG